

Trnavská univerzita v Trnave
Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce
Katedra verejného zdravotníctva

OPONENTSKÝ POSUDOK HABILITAČNEJ PRÁCE

Autor: Ing. Lucia Bosáková, PhD. et PhD.

Názov práce: Vytváranie participatívnych riešení na podporu duševného zdravia dospelých: Význam zapojenia verejného zdravotníctva do multisektorového riadenia systému starostlivosti

Posúdenie aktuálnosti a významu témy

Predložená habilitačná práca sa zameriava na problematiku emocionálnych a behaviorálnych problémov (EBP) u dospelých a na systémové možnosti zlepšenia starostlivosti o túto zraniteľnú skupinu. Ide o vysoko aktuálnu tému, ktorá reflektuje narastajúci výskyt problémov duševného zdravia u detí a dospelých, ako aj dlhodobo diskutované nedostatky v prepojení zdravotníckych, školských a sociálnych služieb. Téma má jednoznačný spoločenský aj odborný význam a je plne v súlade so zameraním na podmienky verejného zdravotníctva na národnej aj medzinárodnej úrovni.

Ciele práce a ich naplnenie

Ciele práce sú zamerané na identifikáciu bariér v systéme starostlivosti o dospelých s EBP a na návrh opatrení vedúcich k jeho zlepšeniu, a to z perspektívy poskytovateľov starostlivosti. Z predloženého textu je zrejmé, že autorka tieto ciele naplnila. Výsledky sú prehľadne štruktúrované do konkrétnych oblastí (osвета, terénna služba, práca s rodinou, implementácia opatrení, legislatívne otázky) a sú doplnené o jasne formulované implikácie pre prax, politiku aj ďalší výskum.

Metodologické spracovanie

Za výraznú silnú stránku práce považujem využitie metodiky **Mapovanie konceptov**, ktorá je v slovenskom prostredí stále pomerne málo používaná, no pre participatívne a aplikačne orientované výskumy mimoriadne vhodná. Pozitívne hodnotím aj to, že mapovanie konceptov bolo zakotvené v širšom výskumnom dizajne, zahŕňajúcom prehľad literatúry, sieťovú analýzu, kvantitatívny aj kvalitatívny výskum. Takýto postup zvyšuje validitu zistení a umožňuje trianguláciu dát.

Autorka korektne reflektuje aj limity použitej metodiky, najmä riziko sociálnej žiaducnosti odpovedí, nerovnomerné zastúpenie pohlaví a obmedzenú účasť niektorých aktérov (napr. orgánov verejného zdravotníctva či súkromného sektora). Túto sebareflexiu považujem za znak metodologickej zrelosti práce.

Výsledky a ich prínos

Výsledky práce prinášajú ucelený a prakticky využiteľný prehľad opatrení, ktoré majú potenciál zlepšiť systém starostlivosti o dospievajúcich s EBP. Mimoriadne cenné je zdôraznenie úlohy školy ako prirodzeného centra intervencií, potreby multidisciplinárnych tímov, terénnej práce a systematickej podpory rodín. Práca presvedčivo ukazuje, že opatrenia zamerané na odstraňovanie systémových bariér sú efektívnejšie než tie, ktoré presúvajú zodpovednosť výlučne na rodiny alebo samotných dospievajúcich.

Pozitívne hodnotím aj prepojenie výsledkov s kľúčovými funkciami verejného zdravotníctva (multisektorové plánovanie, podpora zdravia, zapojenie komunity, kvalita a rovnosť služieb, výskum a hodnotenie). Toto ukotvenie jasne demonštruje, že práca presahuje úroveň parciálneho výskumu a má systémový charakter.

Slabšie stránky a pripomienky

Za slabšiu stránku možno považovať miestami deskriptívny charakter niektorých častí textu, kde by bolo možné ešte dôslednejšie oddeliť analytickú rovinu od sumarizácie výpovedí poskytovateľov. V aplikačnej rovine by bolo prínosné detailnejšie rozpracovanie realizovateľnosti niektorých navrhovaných opatrení, najmä tých, ktoré si vyžadujú legislatívne zmeny alebo výraznejšiu politickú podporu.

Tieto pripomienky však neznižujú celkovú kvalitu práce a skôr predstavujú podnety pre jej ďalšie rozpracovanie v budúcich výskumných a projektových aktivitách.

Celkové hodnotenie

Predložená habilitačná práca spĺňa náročné požiadavky kladené na habilitačné práce v odbore verejné zdravotníctvo. Preukazuje schopnosť autorky samostatne vedecky pracovať, kriticky reflektovať metodologické postupy a formulovať výsledky s jasným aplikačným presahom. Práca má významný odborný aj spoločenský prínos a predstavuje hodnotný zdroj poznatkov pre tvorbu politik a stratégií v oblasti duševného zdravia detí a dospievajúcich.

Odporúčanie

Na základe uvedeného **odporúčam predloženú habilitačnú prácu prijať a odporúčam autorku k udeleniu vedecko-pedagogického titulu docent v odbore verejné zdravotníctvo.**

Otázky na autorku:

1. Ktorý identifikovaný problém systému starostlivosti o dospievajúcich s EBP považujete za rozhodujúci pre jeho nefunkčnosť a prečo jeho riešenie nemožno nahradiť izolovanými čiastkovými opatreniami?
2. Ako by ste z pohľadu verejného zdravotníctva obhájili dlhodobú udržateľnosť a ekonomickú efektívnosť multidisciplinárnych tímov na školách?
3. Ako by mal verejnozdravotný systém postupovať pri opatreniach, ktoré sú podľa výsledkov výskumu vysoko naliehavé, ale zároveň málo realizovateľné (Gap-Zone)?

V Trnave 13. 12. 2025

doc. PhDr., Mgr. Róbert Ochaba, PhD., MPH, univ. prof.